

هەندريز

لە ناوە كەمدا: مەندا لى كى لە دايىك نەبۇو، لى بە گ...مە.
گەنجايىھەتىيە كى گەمارۆدراو، لى بە جەمە;
پىشىمەر گایىھەتىيە كى بىن پىتاسە، لى شکو... مەند
كۆچەرایىھەتىيە كى راونراو، لى پەن ... هان
تاراو گەيە كى لە دارستانىيىشىنكراد، لى پېر لە مامزى ژ ... نان
ھەنۇو گەيە كى پەرۋىشتىر، لى بە چىرىپەتر لە با ... ران...
ھەر ھەموو لە ناوەما را... ساون

ناوە كەم: پەيقىنەم;

شوين

...

گەل:

شوين...

كات،

لەسەر ترۆپكى چىايە كدا،
وھەك دەرياچەيەك لە پىتى پەنگخواردۇو،

لە بن مانگىكدا چې دەبنەوە؛
رەگە كانت؛ ناوە... كەت:

دەھۆننەوە.

له ناوه‌که‌مدا: بی‌دهنگی؛

رُوچونیگ،

له مآل دوورگه‌یه‌ک له ره‌نگی ته‌نیایی،

شوینی له دایک بوونیگت ده‌خه‌ملی:

به سرووشتی ئەم منه.

ناوه‌که‌م: شه‌بە‌نگی؛

شه‌پؤلدار،

له بناری ریگای کاکیشانه‌وه

له زھوی ده‌روانی و

ياده‌وھری و نامؤیی لیکترازاو؛ له‌ویوه تا ئىرە،

له گھل خوددا ئاشتده‌کاتھوه:

ئەو کاتھ هەندريئى ده‌نوينى.

له ناوه‌که‌مدا: له پاکييەتى ناومراء؛

له خيانەتى ناومراء

رۇوھۇ: مندالى؛

گەنجايەتى؛

پیشەمەر گایه‌تى؛

تا راوگە؛

ھە نووکەدا،

وھستا ... و م.

لەناوه کەمرا: بالگەلى پەيچەكان؛
كۆچگەلى ناوەكى،

ئاورىكى لەسەر سەربانى ھاوينىيە.

ھا ئەوه رژانى ئەستىران،

لە گەمەي كۆچكۈچەي رىگايى كاكىشان،

برۇوسكەي گلۇپى كۈلارەي بن ئاسمان،

چاوشلىكى ئەستىرەي گەلاۋىز،

لەمدوى غوبارى شەوانى پىددەشتان،

شاگەشكەت دەكا:

مندالى ئەم ناوەت.

لە ناوە كەمدا: ئەلف و باي پەرچەمى گەنجىيەتى؛
ھەلاتن لە قەيدى مالھوھ،

لە دەنگم.. را ...

... ٥٥

پسکىن.

بە رىگايى شاخەوھ،

نیگایه‌ک: له قهلا و
قهیسەری و

مهچکوی هەولیرى
جىدىلى.

بە دوا مالئاوايىه‌ک لهو كىزھى مەكتەبى "كورانى"
ئازادى رادەگەيەنى،
پەرەندەمى ناوهەوھى:

گەنجىيەتى ئەم چيايە.

لە نىگاي ئەم ناوه: ھەورى سەر
ھەنييە كىۋوھكان؛

زەناي پېشباتى شەرەكان،

ھەر ھەمووى لە دەنگى عەددەمتا رۆددەچن.

ئەنفالى: ئەستىرەمى سەر لۇوتىكان،

حوزنى ھەنارى باغەكەى "باليسان"،

سەردوولكەى "كاني تەلانە"،

قىروشكە سەگى گوندانى باھدىنان،

لاوكى بۇوكىنى ئەمبەرەمى زىيەكەى باھدىنان

پرتهى تەنبايى چراي ناو ئەشكەوتى بنارىك،

گاڭولەمى سىبۈورى "ئىقان"ى ئىزىدى، (1)

ھەژەندىك لە رەنگى ئالاوه،

زمانى پەيقيوئ ئەرشىفى:

ئەم چيايە.

له ناوەرە: ھەوھى گرتنى ئاسمان؛
قووتدىنى زريان؛
ماچىرىدىنى مەمكى كىژە قەرەجان؛
گومانى بىن ولا ... تى،
دەزنى.

سەرمامە و
ھەستىدە كەم زەممەندىك لە چىپە لەناومە.
شۇيىنكاتم با...

ر ... ا...نى،
نایەكە و
گەوالەيەك بە مەيل
چېرىنى بىنايى و
لۇوتکەي ھەلچۈونمى،
گەمارق...
داوه.

ۋىدەچى سەفەرىك، رووبارىك لە ناویدا بى:

رامانى ئەم چىايە؟!

له ناوەدا: ھالاۋىك لە گەركان؛
تەرزەيەك لە گومان،

هه ر هه مووی له خهونما ئالاون.

خۆلەمیش بىرەنگى مەرگ،

فەرامۆشكىرىدىنى ژيان نىيە،

له بەردىم دەرۋازەسى سەفەردا:

"هەر جوست و جۆمە و كەچى هەر دەرۇم و پىتاكەم".

له راپەوى رىگايەكدا:

"هەر گفتۇرگۆمە و كەچى هەر دەلىم و تىتاكەم". (2)

له ناوەكەمدا: هەنگاوىك؛

تەنبايىك بە تەنبا:

هەنگاوى هەندىرىنە.

ناوەكەت: رەنگەكان؛

نەواكان،

له جىمى يىددەنگى قۇورىگتا

له رىزىنەي نىگاي زمانتا

رژانت دەژەنن.

لەودەمە رەوهىزى شاخەكان؛

شويىنكاتى لە دايىكبوونت؛

ھەبۈونى ھەنوو كەيت

بەناو يەك وەر دەبن.

پەلكەزىرىنەي وەسوھسە دەتپۇشى

بىممائىلت دەپەيىقى:

زمانى ناوەكەت.

له ناوە کەمدا: ئەسپە کان،
گورگە کان،
لەسەر رووخسارمدا بە رەووی يەک وەستاون؛
لە رووخسارمەوە ئەسپە کان سەرھەلە گرن و
گورگە کانىش خەونە کان؛ يادھوھ رىيىم دەرننەوە.

لە راما نمدا ئەسپە کان،
بلىسەئى سەر لۇوتکە و
گەردەلۈول لە حىلەيانەوە ھەلە کا،
شارە لۆلە کان بە چاوه کانىان گۆ دەكەن.
گورگە کانىش لە نىوان ددانە كانتەوە
لە مالە كەتەوە رادە كەن،
بە دەم بە ئاگا ھاتنەوەي:

رابۇنى ناوە كەت.

له ناوە کەمدا: لە نىوان ئىرە؛
ئەويىدا،
شۇرایەك لە زەردىھوالەي نامۆيى؛
ھەرسىيەك لە شۇرىشىيەكى بىشۇوناس؛
لوورەي گەن ...
دەل... بىي،
ئىرەشدا لە ناختا ئالاون.
"سەفەرى مەحال"ى ھەنگاوى رووبارمە.
بىيمالىت زمانىتە؛
زمانىت مالە كەيى:

بیمالي ههندريته.

ليرهدا!

به ناولينانيك له زاري بارانهوه،
جياوازيهك - ههندريتيك له هاناي سيبورى-
دهلهريتهوه.

له ناوهكه مدا: زمانه كهت:

ناوه كهت،

له يه كتر ... ده ئالىن.
يه كاييەتىيەك لە توانهوه؛
زرينگانهوه يهك لە رۆشنايى
بەرجەستەي ئامادەيىھەكە:

پەرگىرىي ناوه كهت.

ناوه كهم: ئەو منه:

تابلو يهك لە دردۇنگى،
داھاتووئى بىماليت ده كىشىتەوه.

تەنيايىھەك لەزىر پىلۇي درەختىكدا كېبۈوه.
مينا دەرياچەيەكى پەيقيو،
لەسەر رووخساريدا
ويتايىھەك لە جىهانى ناوه كى ناوه كهم ده كىشىتەوه:

ئەم منه.

له ناو ناومدا: شەرەكان؛
 ئەنفالى رەنگىنى گوندەكان،
 هەر ھەمۇو نەخشاون.
 ئەمېستاش چىايەكان، وەك سارا وەستاون:

له مالى ناوتا.

لەناو ناوه كەمەز:
 سوقاتان؛

بۇنكىروزى تەرمەكان؛
 شۆرىشىكى چەقىيى ناو
 بازنهى ئاگرىك -
 دووپشكىك،
 لە قورىگم ئالاون.
 ئىواران - لىرەدا
 بەرەو زەريايەك
 رىدەكەم.
 بى بنى گفتۇگۇى
 شەپۆل و ھاڙەي نادىيارى،
 تەنياىيى ناوه كەم:

مەسەدەكا.

لە ناوەکەمدا: ئەشکەوتى خەونەکان:

قاسپەئى كەويىكى تاقانە،

ورىنەئى دىرۋەكىكى هەلبىزرەكاو،

بۇ كىژە بىيانىيەكەن دەگىرەيتەوە.

بە بزەيەك لە شەھوەت،

پىيم دەلىن:

بە نامەكانى "ماركۆسى مەكسىكى" دەچى،

سەرەتاتى ھەنگۈينى:

ئەم چيايە.

لە ناوەکەمدا: تەرمى دىرۋەكەن:

پەيکەرى كۆرەوان،

دەمنادەم لە ناخما دەرفىن.

لە بزۆكى شارەكەن،

شاعىرى تاراوجەت پىددەلىن،

لەويىشدا ھاورىيە دوورەكەن،

ئىنانى سەركۆلان، پىتىدەلىن:

ئەيەرۋە،

"چەند سالە لەھۆيت و

بىن پارە و بىن خانوويت ."

دەبىنى: بارانىك بىن ئەھۆى بىناسى،

لە ناوما دادەكا؟

ھەھۆسى بازنهىي بارەكەن

ورىنەئى مەكىنەئى توپرەكەن

دلىرىقى تەماشاي ترافىك،

وھك ھەنگىكى لە شانە ھەلبىراو،

رووم له دارستانیکه،
تا پر بن له هیوری میروولان:

دلی ئەم منه.

ناوه‌کەم: به بىدەنگىت؛
بە دەنگى بىدەنگى،
مەستى دەچىزى.
بايەكى قژ لە ولۇ - مەکراوى، لە ھېكرا
دەبىتە كەشتى ئاگايىم.
دەتىسىتم،
دەنگى تۆ وەكى مەستىنى و بىدەنگىيە:

لە ناوى ناومدا.

ناوه‌کەم: بىدەنگى ناوته؛
تامى چىزتە،
وا مەكە خاموش بى!
پىبكەنه و
تىرم كە لە دەنگت.
پىكەنينت، وەك كانى،
بەناو ھەرىزى دارستانە وشكەكەى
دلی من وەردەبى.
چەند تەرە بنارى:

ئەم چيايە؟

له ناوەکەمدا: حيلەی ئەسپە گلاوەكان؛
سەنگەرە ديلەكان،

ھەر ھەمووی بىددار دەبنەوە.

لە گەرمەی مەستىيەكاندا،

لە ڪانگاي بىددەنگىيەكاندا

دەنگى تۆ نەبى،

چىترى نىيە سەروھرىي ناوەوەي:

ئەم چيايە!

له ناوەکەمدا: ھەرەتى ھەندەران؛
كۈكۈختى بىددەنگى مندالى،

ھەر ھەمووی بەناو كانياوى زماندا ھەلّدەقۇولىن.

دەرياچەيەك لە دلتا

مەسىيەكان لە دەنگتا

روحى خۆى بە نيلۆفەر،

دەنیزى ئەم كورە.

ئاوىنهى تاراوجە: گەمەي مندالى،

جمەي گەنجىيەتى؛

شكۆى پشمەرگايەتى؛

پەنهانى كۆچەرى؛

كىزانى مامزى تاراوجە؛

چرپەي بارانى ھەبوونى ھەنووکەيى:

لىدەرژى.

شەپۆلى نەورەسى دوورگەي يادەكان،

بى ... مالى؛

بى ... ولاتى:

دەبىزىن ئىواران.

بۇنى نامەكان لە ھەنەسەتا،

شىلەي ئەقىنى ژىيتى:

رۇخسارت دەپۈشىن.

تاراوجەش ئىواران،

بە رۇوتى بە رەنگى نارنجى؛ ھەنگۈينى لەشىيەوە:

بىدەنگى دارستان،

مەستىدەكا.

لەسەر جۆلانەي كەفرىيەك،

ئىستايىك لە سموۋە،

ھەرمىيەك دەخوا:

لە كۆشى ئەم چيايە.

.....

(1) ئىقان، كچىكى مندالى ئىزىدى بۇو، لە ئەنفالى باھدىناندا، لە سەر زىيى بادىنان، لە نىوان دەۋەرى بارزان و گەلى بالىندا، كاتىك دايىك و باوكى بە گەمېيەك لە زىيەكە دەپەرنەوە، شالاوى سەربازەكان دەگەنە سەر زىيى و ئەھۋىش لە دايىك و باوكى دەتارى. ئىمەش مەفرەزەيەك پىشىمەرگە بۇون كە شەو بە دۆلى ئەو چيايەي بەرابىر بارزان بەرەو زىيەكە شۆرەدەبۇوینەوە، (ئىقان)اي چكۈلەش بە تەنبا وەك سموۋەيەك بەو چيايە هەلدىزنا. دواجار (ئىقان) لەگەل ئىمە مايەوە. كاتىك مەفرەزەكەمان لە سەر چىاي خواكورك، ئىقان بە جاشەكان دەسىپىزىن تاكۇو بىگەيننە كەس و كارى، ئىقانىش رازى نەبۇو لەگەل جاشەكان بىروات، لە كۆتايىدا بە گريانەوە

جاشه‌کان له گه‌ل خویان برديان. ئيغان له ته‌واوى ئهو ماوه‌يە له گه‌لماندا بۇ، وەك شىرە ژنيك سەرھاتى خۆى دەگىزرايەوە و شەوانە وەك ئىمە بىندەنگ دەبۇو نەوەك بۇ جاشگەل و سەربازگەلى رژىمى ئەنفال ئاشكرا بىن. لىرەدا "ئيغان" چېرىدىنەوەي يادى دىمەنە بىریناوبىيە كانى ئەنفال دەنۋىتى.

(2) هەردوو دىئر ھى مەحوى تۆقەلەن.

تىپىنى: تابلو كانيش دووانىيان ھى خۆمن و ئەوەي بە پاستىل لە سەر كاغەزى كاجۇ كىشراوە Lissa Nordin ھ. ھەردوو دىئر ھى مەحوى تۆقەلەن.

زستان -- ھاوينى 07

ستۇكەپلەم